

hovemu »Štajercu« za koristi slovenskega kmeta, njim je le za to, da jim pridno prinaša svoje krajcarje. Zato pa »Štajerc« kriči: kupujte pri nemškutarjih, hodite k nemškutarjskim obrtnikom, gostilničarjem, hodite v nemške »sparkase« in »voršuskase«, če bi tudi tako slo kot v Sv. Lenartu.

Ne, »Štajerc« ni kmetijski list, on je list nemškutarjskih kramarjev in drugih takih ljudi, ki bi brez slovenskih kramarjev gladu cepali — in stoinstokrat povdarjamo, da »Štajerc« ne deluje, noče in ne sme delati v korist slovenskega kmeta — on je le za to, da naše ljudstvo slepi, on mora tako delati, ker mora slovensko ljudstvo zapeljivati k posilinemskim kramarjem itd. Nemškutarji sami že skrbijo za svojo gospodarsko organizacijo. Le pogledimo v Ptuj sam! Osnovali so si vinorejsko zadrugo, ker uvidijo važnost zadrug. A v tej zadrugi je kakih 25 posilinemskih vinorejcev — a to je za nemškutarje, za gospodarsko organizacijo slovenskega kmeta pa nič. O, saj jih ne rabimo. Sami se hočemo organizirati, čeravno je »kmečki list«!? (kaka nesramnost) »Štajerc« proti temu, da bi se nam kedaj bolje godilo. Na gnoj ž njim — pa se tam bi škodil — torej proč s »Štajercem«!

—ski.

Politični ogled.

Dva važna shoda. Dne 14. septembra bo v Trstu velevažen shod. Tam živi nad 30.000 Slovencev, a vlada jim noče sezidati nobene šole. Za to se bodo tržaški Slovenci prihodnjo nedeljo sešli ter glasno ugovarjali vladinemu postopanju v Trstu in sploh na Primorskem. — Istotako važen shod bo dne 12. oktobra v Ljubljani. Od vseh strani bo prihitelo ljudstvo v prestoinico kranjske dežele, da zahteva enako, splošno, naravnostno volilno pravico. Že osem posebnih vlakov je naznanjeno za ta dan!

Nemiri v Zagrebu. Zadnji teden je nastala v Zagrebu velika rabuka. Srbski list »Srbobran« je prinesel za Hrvate jako razžaljiv članek. To je dalo povod, da so začeli Hrvati z izgrede proti Srbom, ki stanujejo v Zagrebu. Srbi in Hrvati se vedno pisano gledajo, ker so Srbi pravoslavne vere, Hrvati pa naše katoliške. Jezik govorijo isti, a Hrvati pišejo z našo latinico, z našim črkami, Srbi pa s cirilico. Za to ni čudo, da se je vnela huda rabuka med Hrvati in Srbi. Hrvati so vdrli v srbska stanovanja ter pobijali ondi, kar se je dalo pobiti. Vlada je razglasila nagli sod. Vsak izgredek, ki pride pred

nagli sod, je jako strogo, največkrat s smrtjo kaznovan. Razglasenje nagle sodbe je imelo svoj hiter vspeh. Hudemu razburjenju je sledilo trezno presojevanje. V Zagrebu bivajoči Srbi so podali izjavo, da se ne strinjajo s pisavo hujskajočega »Srbobrana« ter da so za jedinstvo s Hrvati. Ta izjava jako pomirljivo upliva na prebivalstvo. Govori se, da odstopijo župan Mošinski, polic. ravnatelj Katkič in državni pravdnik Gjurčić. Po deželi okrog in manjših hrvatskih mestih, koder bivajo Srbi, so se vršili zadnje dni tudi izgrede, a jih je vojaštvo hitro zadušilo. Madjari se sicer vesele tega dogodka, a njih veselje ne bo dolgo trajalo, ker se ravno vsled teh dogodkov utegne izvršiti sporazumje med Srbi in Hrvati. V Zagrebu in po celem Hrvatskem je zopet mir.

Katoliško prepričanje. Na Francoskem, kakor znano, s silo izganjajo redovnice ter zapirajo njih šole in zavode. Tudi podpolkovnik Sentremi je dobil povelje, da odide v Poemel in iztira ondi z vojaško silo šolske sestre. Sentremi pa je prepričan katoličan, za to je rekel svojemu predstojniku, da ne bo šel, ker mu to brani njegova vest. Vojni minister ga je dal takoj zapreti zaradi nepokorščine. Te dni je stal podpolkovnik pred sodiščem. Rekel je sodnikom, da ve dobro, da se mora poslušati glas poveljnikov, a tudi glas vesti, po katerem govori Bog. In on je poslušal v tem slučaju dobri glas svoje vesti. Sodniki so uvaževali njegove besede in ga obsodili le na en dan ječe. Nastop podpolkovnikov pa mu je pridobil srca celega katoliškega sveta.

Dopisi.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dne 31. vel. srpana smo se udeležili nad vse sijajne veselice Kmetijskega bralnega društva. Že zaradi vremena smo nestrpno in z največjim strahom pričakovali osodepolnega večera.

Prav posebno pa se zaradi tega, ker ta veselica nikakor ni bila brezpomembna stvar; šlo se je namreč pred vsem zato, da pokažemo našim podlim nemškim in nemškutarjskim kukavicam, da se tudi zatiran Slovenec premore kaj. Že pred veselico so nas nekaterniki — od katerih pa kaj takega ne bi bili pričakovali — tolažili le z blamažo, oziraje se na veliki pomp Südmarkine veselice. Zbog tega pa so napeli vsi tukajšnji zavedni narodnjaki vse svoje moči, da se to prerokovanje ne bi uresničilo. — V soboto zvečer že se je dvigal ponosni maj, odičen

»Še nekaj!« reče poslanec. »Zalotili so pismo, v katerem se sultanu poroča, da cesarski admiral Doria Morea hoče obsedati njegove dežele, in da sultana tamošnji paša kliče na pomoč.«

»Mi smo rešeni!« vikajo brambovci in vse ljudstvo ter peljejo poslanca v mestno hišo in ga svečano pogoste.

Še niso prišli do mestne hiše, kar javlja straža, da hočejo stirje Turki s poveljnikom govoriti. Juričić se poda na ozidje, da vpraša Turke, česa žele. Hotel je prikriti Turkom stanje mesta. »Ako sem tako dolgo zadrževal sovražnike moje očetnjave«, misli junak, »tako ga hočem sedaj z zvijačo odpraviti, ker spoznal sem, da se ne bo več bojeval, ker je takorekoč uničen in pobit. Vendar hoče na vsak način častno oditi od tod.«

Juričić vpraša Turke česa žele.

»Naš gospod«, odgovorijo Turki, »si steje v čast, poznati moža, ki ima pogum, da je mogočnemu sultanu neposlušen in se mu tako junaško zoperstavlja. Radi tega ga hoče bogato nagraditi.«

»Dobro izgovorjeno, lisjak!« si misli Juričić in zakliče: »Ako ostanete vi tukaj kot zastavljenci za mojo osebo in varnost, hočem iti v šotor vašega paše.«

Turki privolijo in Juričić se poda v šotor Ibrahima, spremljan od jednega poslanca.

z narodnimi zastavami, na bližnjem travniku; lep slavolok je tudi že naprej oznanjal, kako dobro došli so nam vsi, v katerih srcih še količkaj utriplje slovenska zavest.

Prišel je slavnostni večer. Že davno pred napovedano uro je došlo nekaj tujih gostov, kateri so se uro za uro vedno bolj množili. Ko je razprostrla noč svoja temna krila, so bili že vsi prostori v hiši in izven nje polni. Še pri sosedu se je moral razdreti plot, da se prostor poveča. Toda vse zaman! Kar zaporedoma so prihajale cele trume, in dobra četrtina udeležencev s kraja ni dobila sedeža. Niti v snu se ne bi bili drznili domisljevati si, da bo obisk tako velikansk. — Ob somraku so zagrmeli topiči, prelepih, vsakovrstnih raket se je spuščalo celi večer.

Prvi so pozdravili lepi naši hribje ljube goste: čudovito lepo sta žarela dva velika kresa na posestvu g. Jur. Pajtler v Kumenu. Iz srca nas je razveselila ta hvalevredna narodna zavest. To je lepo! — Po pozdravu in deklamaciji, ki je jako krasno uspela, sta sledila slavnostna govora. Oba govornika, g. Ivan Robnik in g. Jurij Žmavc sta povsem zadostila svojej težavnej nalogi. — Šaljiva loterija je vzbudila pravo živahnost in čez mero smeha s svojimi najrazličnejšimi dobitki.

Priprostej zabavi so sodelovali mili nam gostje iz Maribora, ki so večinoma narodne pesmi tako divno pevali, da je bilo vse občinstvo ganjeno. Plesni prostor je bil za tak mnogobrojni poset daleko premali. Zato pa so se nekateri popolnoma darovali v to svrhu, da zabavajo priprosto ljudstvo. V tem smislu nam je pred vsem omeniti znanega gospoda nadoficijala iz Gradca, ki je navezal s svojo čudovito prijaznostjo srca vseh na-se. Pač prelep vzgled za nekatere tukajšnje Slovence — in Slovenke!! —, ki se boje občevati s priprostim ljudstvom, kot z njimi nejednakim, ki iz nevednosti ali prenapetosti popolnoma prezrejo, da se prirejajo zabave vzlasti na korist priprostemu narodu, ne pa — vsaj v toliki meri ne — bolj omikanim. Baš to je, kar nam veliko, veliko škoduje, ker si nekateri — tako so se izrazili sami!! — ne upajo delati tej »gospodi« napotja.

Krasna narodna slavnost je bila pri kraju. Še le, ko se je jelo izza vrhov daniti, smo začeli misliti na odhod. Da smo strmeči motrili tako lep izid, gre posebna hvala nekaterim našim odbornikom. Veliko zaslug si je pridobil predsednik g. A. Brezočnik, ki je povsodi deloval z vso vnemo in tudi gmotno veliko prispeval k veselici, katera je pod njegovim predsedstvom prva, pa še ven-

malo število in tudi pomanjkanje živeža se je pričelo. A kijub temu noče pogumni Juričić predati mesta sovražniku, temveč je hoče braniti tako dolgo, dokler se še nahajajo brambovci.

Po tem naskoku nastane mir in tudi drugi dan kakor prihodnje dni ostanejo mirni.

Nekega dne po tem miru se javi pod ozidjem nek kmetič in pravi, da ima važna poročila s seboj. Ko ga spuste v mesto, razloži brambovcem, da je hrabri Ludovik Pekry zbral Hrvate in Ogre, zajel prevoz Turkov, ki so peljali živež in živino ter jim odvzel rop, napal sovražnika od vseh strani in jim škodoval, da so morali Turki na tej strani velike trume vojakov odposlati, ker se boje, da ne bi jih napadli v taboriščih.

Radostni kriki pretrgajo govorico kmetu, ki nadaljuje: »Nisem vam še vsega razodel. Še eno zmago vam moram oznaniti. Kakih 6000 Turkov je šlo pred grad Sarvar in Gykngyös, katera so Nadasdy, Batyany, Sybrik in Keves branili. Ker se niso hoteli udati, pričeli so Turki naskakovati; pa Ogrji so se izvrstno držali ter premagali in potolkli Turke na praznik vnebovzetja Marije tako, da so pobegnili.«

»Naj živi Nadasdy in njegovi junaki!« kričijo brambovci. »Tudi mi bomo isto storili!«

Ibrahim Juričića prijazno sprejme in ga pogosti. Mnogo sta govorila o raznih rečeh. Kot stari, dobropoznan prijatelj je bil Juričić med Turki. Nazadnje reče paša: »Giaur!* moj mogočni gospod te ima zelo rad, radi tvoje pogumnosti. Skazati ti hoče posebno čast, in te postavi pašom mesta Kiseka in cele dežele. Zato on zahteva, da ga spoštuješ.«

Juričić se smehljaje prikloni.

»Mislim, da si me razumel?« vpraša Ibrahim. »Ti si gospod mesta Kiseka in cele dežele; spoštuj zato namestnika velikega pre-roka!«

»Spoštovati?! Kako in na kak način? Zvestobo sem dolžan svojemu kralju. Noben pravi Hrvat ne postane nezvest svojemu kralju.«

»Giaur, ne bodi tak čudak! Mesto in dežela je tvoja; tukaj je darovalno pismo. Sledi mi v sultanov šotor, prikloni se mu in vse je gotovo!«

»Ali na glavi sem od kamna zadet in na strani me je ranila pušica; ne morem se priklanjati.«

»Milost naslednika preroka je velika; on ti odpusti to spoštovanje, ako spustiš v mesto dvanajst vernikov Mohameda, da razobesijo njegove zastave v znamenje, da ti je podeljena milost.«

* Tako nazivljejo Turki kristjane.